

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
ÁLLAMTUDOMÁNYI ÉS KÖZIGAZGATÁSI KAR

Tantárgyi program a
**Közigazgatási rendszerek, összehasonlító
közigazgatás**
tantárgyhoz

2020/2021. tanév II.
félév
Közigazgatás-tudományi Doktori Iskola

Budapest, 2021. február

1083 Budapest, Üllői út 82. | Tel: (1) 432-9000
Postai cím: 1441 Budapest, Pf.: 60. | Email: AKK@uni-nke.hu

I. A tantárgyi struktúrában való elhelyezkedése és általános jellemzői

A tantárgy kódja:	KDRIDK185
A tantárgy kreditértéke:	4
Tárgyfelelős:	Dr. habil. Boros Anita egyetemi docens (Boros.Anita@uni-nke.hu)
Az érintett Doktori Iskola:	Közigazgatás-tudományi Doktori Iskola
Előkövetelmény:	Nincs
A tárgy oktatói:	Dr. habil. Boros Anita egyetemi docens Dr. habil. Vértesy László egyetemi docens
A számonkérés módja:	Kollokvium (kutatómunkát összefoglaló tanulmány)

II. A tantárgy célja

A kurzus során a részletes közigazgatási komparatistikai bevezetés után szó esik a jelentékeny szervezeti megoldások, a közszolgálati modellek, továbbá a közigazgatási eljárásjogi és technikai mozzanatok összehasonlításáról. Szükséges az egyes meghatározó modellek bemutatása Európán belül és kívül. A releváns EU tagállamokon kívül tantárgyunk bemutatja az USA, Kína és Oroszország közigazgatási rendszerét is. A cél az eligazodás az európai és a világ előadásokon megismert nagy közigazgatási rendszereiben és azok főbb intézményeiben horizontálisan és vertikálisan. A tantárgy keretében a doktoranduszok megismerkedhetnek az összehasonlítás elméleti kérdéseivel, a nagy közigazgatási rendszerekkel, a jelentősebb EU tagállamok (Franciaország, Németország, Nagy-Britannia, Spanyolország, Olaszország, Svédország, Lengyelország), illetve az EU-n kívüli más mintaadó közigazgatási rendszerek (USA, Kína, Oroszország), továbbá az EU egyes egyéb tagállamainak főbb közigazgatási rendszereivel.

A tárgy keretében megszerezhető kompetenciák: az idegen közigazgatási rendszerek sajátosságainak feltárására alkalmas összehasonlító módszer megismerése; a széles látókörű nemzetközi tárgyú műveltség a közigazgatásban, a magyar közigazgatás megismerése az összehasonlító módszer alkalmazásával megismert külföldi közigazgatási rendszerekbe való betekintés révén. A tárgy célja olyan ismeretek elsajátítása, amely eligazodást tesz lehetővé a nemzetközi szervezetek igazgatási megoldásaiban, szervezetében is.

A tantárgy elsajátításának alapjául szolgáló kötet a Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Tanszék névadó professzora, Lőrincz Lajos akadémikus utolsó kutatási munkacsoportja tevékenységének eredménye, egyben a modern összehasonlító közigazgatás tudománya honi újraalapozásának tekintendő vezető szakmai kézikönyv.

III. A tantárgy szakmai tematikája

A tantárgy feldolgozása konzultációk formájában történik, amelyek témaköreit tekintve megegyeznek a nappali és a levelező tagozaton.

	Az előadás témája	Előadó
1.	Az állam fejlődési szakaszai. A kormányzás, a kormányzat és közigazgatás elhatárolása. A főbb történeti modellek és jellemzőik. A nagy	

	közigazgatási rendszerek az ókortól kezdve napjainkig.	Boros Anita
2.	A nagy közigazgatási rendszerek egymástól való elhatárolásának lehetséges szempontjai. A közigazgatási komparatiztika célja és módszerei.	
3.	Az összehasonlítás szükségessége. Az összehasonlítás fontosabb dimenziói.	
4.	A nagy szervezeti, közszolgálati és eljárási rendszerek összehasonlítási szempontjai.	
5.	A jogi és a közigazgatási megoldások „átültetésének” problémája.	
6.	A közigazgatási komparatiztika célja és módszerei.	
7.	Az összehasonlító közigazgatás nemzetközi és hazai története, jelentős művelői.	
8.	A kontinentális modell általános jellemzőinek bemutatása. A francia közigazgatási modell fejlődése és hatása. A francia hatás alatt kialakult dél-európai modellek bemutatása, különös tekintettel az olasz és a spanyol fejlődésre.	
9.	Oroszország közigazgatási sajátosságai. Maoizmus, reform, nyitás: a kínai közigazgatás.	
10.	Az angolszász világ főbb fejlődési jellemzői. A brit közigazgatási modell.	
11.	Az USA közigazgatása.	
12.	A német-osztrák közigazgatási modell.	
13.	A skandináv és balti országcsoporthoz tartozó országok közigazgatásának jellemzői.	
14.	A poszt szocialista közigazgatás és a V4-ek: Lengyelország példája.	

IV. A tananyag

A) Kötelező irodalom

- Az Európai Unió tagállamainak közigazgatása (Szerk: Balázs István, Gajdusчек György, Koi Gyula, Szamel Katalin) Complex Kiadó, Budapest, 2011. 970.
- Gerencsér Balázs Szabolcs (szerk.): Összehasonlító és európai uniós közigazgatási jog. Közigazgatási jog IV. Budapest, 2015. 185.
- Lőrincz Lajos: Összehasonlítás a közigazgatásban. Magyar Közigazgatás 5/99:225-230.
- Rathod: Comparative Public Administration
<https://linamjannah.files.wordpress.com/2012/02/p-b-rathod-comparative-public-administration-2007.pdf>

B) Ajánlott irodalom

- Koi Gyula – Iván Dániel: Állam és jog az ellentétek földjén I. A KözelKelet és az iszlám joga. Polgári Szemle vol 13. (2017) no. 4-6. 234-258.
<https://polgariszemle.hu/archivum/148-gazdasag-es-jogtudomany/931-allam-es-jog-azellentetek-foldjen-i>
- Koi Gyula – Iván Dániel: Állam és jog az ellentétek földjén II. A hindu, buddhista, kínai, és japán jog, a törzsi jogok. Polgári Szemle vol. 14. (2018) no. 4-6. szám 270-290.
http://real.mtak.hu/98643/1/PSZ%202018.%204-6.szam_beliv_20.pdf

- Chandler, J. A. (ed.): Comparative Public Administration. London-New York:Routledge, 2005. xi., 275. Fromont, Michel: Droit administratif des États européens. Paris:Thémis, 2006. 264.
- Gabriel, Oscar W.-Kropp, Sabine: Die EU-Staaten im Vergleich. Strukturen, Prozesse, Politikinhalt. Wiesbaden:VS Verlag, 2008. 745.
- Heady, Ferrel: Public Administration. A Comparative Perspective. New York:Dekker, 2001. 484.
- Jacobini, H.B.: An Introduction to Comparative Administrative Law. New York:Oceana, 1991. 355.
- Nehl, Hans-Peter: [Comparative] Administrative Law. In: Smits, Jan M. (ed.): Elgar Encyclopaedia of Comparative Law. Cheltenham-Northampton:Edward Elgar, 2006. 18-32.
- Ziller, Jacques: Administration comparées. Les systèmes politico-administratifs de l'Europe des Douze. Paris:Montchrestien, 1993. 511.
- Államtan és a magyar állam szervezete. (szerk.: Patyi A. – Téglásy A.) Nemzeti Közszolgálati és Tankönyvkiadó. Budapest, 2013. 344. ISBN 978-615-5344-29-9
- Loss Sándor: Az összehasonlító jog tudományának kialakulása. A klasszifikáció problémái. = Összehasonlító jogtan. 2001. 1-21.
- Balázs István: „Európai közigazgatási térség” in Jakab András – Könczöl Miklós – Menyhárd Attila – Sulyok Gábor (szerk.): Internetes Jogtudományi Enciklopédia (Közigazgatási jog rovat, rovatszerkesztő: BALÁZS István) <http://ijoten.hu/szocikk/eurpai-kzigazgatsi-trsg> (2020).
- Boros Anita, Patyi András (szerk.): A hazai közigazgatási hatósági eljárási jog karakterisztikája. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020.
- Az Európai Unió közigazgatási eljárási joga. In.: Pro Publico Bono – Magyar Közigazgatás 5 szám Special Edition 2 (2017). <https://folyoirat.ludovika.hu/index.php/ppbmk/issue/view/126>

V. A tantárgy teljesítésének feltétele

A tantárgy teljesítésének feltétele a félév során a tantárgyhoz kapcsolódó kutatási eredmények összefoglalása.

Ennek keretében min. 10.000 karakter terjedelemben szükséges készíteni egy beadandó dolgozatot, amelynek témája lehet egy választott állam közigazgatási rendszerének vagy egy választott jogintézmény (közigazgatási kérdéskör) összehasonlító elemzése.

A téma kiválasztása és feldolgozása során törekedni kell arra, hogy az kapcsolódjon a doktori disszertáció kutatási témájához.

Az elemzés során legalább két összehasonlító szempontot vagy kutatási módszertant célszerű figyelembe venni.

Budapest, 2021. január 25.

Dr. habil. Boros Anita
tantárgyfelelős